

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รถยนต์จัดเป็นสินทรัพย์ที่มีมูลค่าค่อนข้างสูง รวมถึงมีค่าใช้จ่ายด้านการซ่อมแซมบำรุงรักษา ค่าประกันภัย และภาษีประจำปี ซึ่งนับวันค่าใช้จ่ายดังกล่าวจะเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ “ธุรกิจรถเช่า” กลายเป็นธุรกิจที่ได้รับความนิยมมากขึ้นในปัจจุบัน ทั้งจากองค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมถึงได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นจากกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่คาดว่าจะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในไทยมากขึ้นต่อเนื่อง ดังนั้น ธุรกิจรถเช่าจึงเป็นอีกหนึ่งธุรกิจที่มีแนวโน้มเติบโตและเป็นโอกาสสำหรับผู้ประกอบการที่วางแผนจะขยายการลงทุนรวมถึงผู้ประกอบการรายใหม่ที่น่าสนใจเข้าสู่ตลาด (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2555 : <http://www.ksmecare.com/Article/82/27502/>)

ปัจจุบันมีผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจรถเช่าในประเทศไทยจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ให้บริการเช่ารถยนต์ชั่วคราวในระยะสั้นแบ่งเป็นรายวัน รายสัปดาห์ และรายเดือน ในขณะที่ผู้ประกอบการรายใหญ่จะเน้นให้เช่ารถยนต์เพื่อการดำเนินงานในระยะยาว ที่มีรถเช่าให้บริการนับพันคัน ในปี พ.ศ.2555 ธุรกิจรถเช่าของไทยมีมูลค่าตลาดประมาณ 16,000-18,000 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยปีละประมาณร้อยละ 10-15 มีจำนวนรถเช่ารวม กันกว่า 1.5 แสนคัน (สมาคมธุรกิจรถเช่าไทย 2555, <http://www.tcra.or.th/boards/>) มีจุดให้บริการทั่วประเทศ โดยเฉพาะในจังหวัดใหญ่ๆ เช่น กรุงเทพฯ เชียงใหม่ ภูเก็ต กระบี่ เป็นต้น และจะขยายตัวจนมีมูลค่าตลาดไม่ต่ำกว่า 20,000 ล้านบาท หรือมีอัตราการขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยมีปัจจัยหนุนหลักมาจากความต้องการของลูกค้าที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งในส่วนของลูกค้าองค์กร และบริษัทต่างๆ ที่ต้องการลดต้นทุนค่าใช้จ่าย รวมถึงลูกค้าในกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่คาดว่าจะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ธุรกิจรถเช่าเป็นธุรกิจที่มีโอกาสเติบโตที่ดีค่อนข้างสูงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังเป็นธุรกิจที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยว จึงทำให้มีผู้ประกอบการหันมาลงทุนในธุรกิจรถเช่าเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญๆ ดังเช่น จังหวัดในภาคเหนือตอนบน ในการดำเนินธุรกิจรถเช่าขึ้นสิ่งหนึ่งที่ถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดนั้นก็คือ แหล่งเงินทุน ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการพัฒนาการดำเนินธุรกิจรถเช่าให้เติบโต มั่นคง และมีศักยภาพ ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน จึงมีความพยายามในการจัดหาแหล่งเงินทุน และให้การสนับสนุนเงินทุนกับผู้ประกอบการธุรกิจรถเช่าเป็นสำคัญ โดยมีการให้สินเชื่อกับผู้ประกอบการ จากข้อมูลสรุปผลประกอบการของธนาคารไทยพาณิชย์ (ธนาคารไทยพาณิชย์ 2555, <http://www.scb.co.th/th/getfile/14/annual>) พบว่ามีการขยายตัวของสินเชื่อสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี พ.ศ.2551 และมีจำนวนสินเชื่ออยู่ที่ 1,547 พันล้านบาทในปี พ.ศ.2555 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2554 เป็นจำนวน 254 พันล้านบาท

เมื่อพิจารณาจากข้อมูลของศูนย์วิจัยกสิกรรมและสมาคมรถเช่าไทยข้างต้น จะเห็นได้ว่า ตลาดรถเช่ามีแนวโน้มที่จะขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่จากรายงานผลประกอบการของธนาคารไทยพาณิชย์แสดงให้เห็นว่ายอดอนุมัติสินเชื่อในปี พ.ศ.2555 มียอดการอนุมัติสินเชื่อเพื่อธุรกิจเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2551 สถาบันการเงินส่วนใหญ่จึงต้องมีการเตรียมความพร้อม และให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยง และความเข้มงวดในเงื่อนไขของการปล่อยสินเชื่อมากขึ้น เพื่อรองรับความเสี่ยงของภาวะเศรษฐกิจและธุรกิจ ดังนั้น ปัจจัยในการบริหารความเสี่ยงจึงมีความสำคัญที่สถาบันการเงินจะนำมาใช้ในการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อการศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยบริหารความเสี่ยงในการพิจารณาการอนุมัติสินเชื่อเพื่อการลงทุนสำหรับธุรกิจรถเช่าในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้ทราบถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีความสำคัญ และมีผลต่อการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อเพื่อการลงทุนสำหรับธุรกิจรถเช่า และทำให้ได้ทราบข้อมูลในการที่เจ้าหน้าที่จะพิจารณาให้สินเชื่อว่ามีปัจจัยใดที่เกี่ยวข้องบ้าง รวมทั้งเป็นการนำเสนอรูปแบบของปัจจัยเหล่านั้น ซึ่งนับเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการธุรกิจรถเช่าในการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านข้อมูลและหลักทรัพย์เพื่อใช้ยื่นขอสินเชื่อกับทางธนาคารให้ประสบผลสำเร็จได้ เพื่อนำไปลงทุนให้ธุรกิจเติบโตได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยบริหารความเสี่ยงในการพิจารณาการอนุมัติสินเชื่อเพื่อการลงทุนสำหรับธุรกิจรถเช่าในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

2. เพื่อเสนอรูปแบบของปัจจัยบริหารความเสี่ยงในการพิจารณาการอนุมัติสินเชื่อเพื่อการลงทุนสำหรับธุรกิจรถเช่าในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา เนื้อหาครอบคลุมปัจจัยบริหารความเสี่ยงในการพิจารณาการอนุมัติสินเชื่อเพื่อการลงทุนสำหรับธุรกิจรถเช่าในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยเท่านั้น
2. ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ ธนาคารไทยพาณิชย์จำนวน 73 สาขา ในเขตภาคเหนือตอนบน ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน
3. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรเป็นเจ้าหน้าที่สินเชื่อของธนาคารไทยพาณิชย์ ทั้ง 73 สาขา ในเขตภาคเหนือตอนบน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รถเช่า หมายถึง รถประเภทต่างๆ ที่นำมาให้ลูกค้านำไปใช้ประโยชน์โดยได้รับค่าตอบแทนเป็นตัวเงิน คือ ค่าเช่า ได้แก่ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ และรถจักรยาน
2. การดำเนินธุรกิจรถเช่า หมายถึง การจัดการรถเช่าประเภทต่างๆ มาให้ลูกค้าตามเงื่อนไขของการเช่ารถแต่ละประเภท โดยได้รับผลตอบแทนในรูปของรายได้ค่าเช่ารถ
3. เขตภาคเหนือตอนบน หมายถึง ภูมิภาคของประเทศไทยที่ประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่
 - 3.1 เชียงราย
 - 3.2 เชียงใหม่
 - 3.3 น่าน
 - 3.4 พะเยา
 - 3.5 แพร่
 - 3.6 แม่ฮ่องสอน
 - 3.7 ลำปาง
 - 3.8 ลำพูน

4. ผู้ประกอบกิจการร่อเช่า หมายถึง ผู้ประกอบการที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับร่อเช่า ในเขตภาคเหนือตอนบน ได้แก่ ที่เป็นนิติบุคคล คือในรูปแบบของบริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล หรือเป็นผู้ประกอบการโดยเจ้าของคนเดียว หรือร่วมกิจการหลายคน แต่ไม่ได้มีการจดทะเบียน ทั้งผู้ประกอบการรายใหญ่ และรายเล็ก

5. เจ้าหน้าที่สินเชื่อ หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบของธนาคารใน 8 จังหวัดในเขต ภาคเหนือตอนบน เกี่ยวกับการขอกู้เงินเพื่อมาลงทุนเริ่มต้นธุรกิจ หรือขยายการลงทุน หรือเป็น เงินทุนหมุนเวียนสำหรับผู้ประกอบการ ทั้งผู้ประกอบการรายใหม่ที่เพิ่งเข้ามาในธุรกิจ และ ผู้ประกอบการรายเก่าที่ดำเนินธุรกิจอยู่แล้ว

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการ ตลอดจนถึงการรวบรวม เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งจะนำเสนอ ในบทต่อไป